

פרויקטים בחינוך

129-2-7101 סמסטר ב' תשע"ד, תואר שני במנהל החינוך

מרצה: דר' דורית טובין יום ה' 14-17 בנין 28 כיתה 101 dorittu@bgu.ac.il
מנחה: בשמת בר נדב יום ה' 17-18 בנין 28 כיתה 101 bosmatbn@gmail.com

מטרת הקורס:

השינויים והחידושים הרבים בתוך ובסביבת בתי הספר, כמו גם תחרות, ביקורת ציבורית, ודרישה גוברת לדין וחשבון, מחייבים אנשי חינוך להכרות מעמיקה עם הארגון הבית ספרי וסביבתו. פרויקטים חינוכיים הם אחד הכלים המרכזיים המאפשרים לארגוני חינוך להגיב לנסיבות המשתנות ולשפר את ביצועיהם. הקורס הנוכחי יכשיר את הסטודנטים למפות ולאבחן ארגוני חינוך, ובהתאם לאבחון, לתכנן ולהציע פרויקטים חינוכיים התואמים לצרכי הארגון וצרכי הסביבה בה הוא פועל.

בקורס יתנסו הסטודנטים באבחון ארגון חינוכי ופרויקטים הפועלים בתוכו, כמו גם בנייתו האופן בו פרויקטים אלו תורמים לארגון, תוך התבססות על גישות ושיטות מרכזיות מתחום הפיתוח ארגוני. במהלך הקורס ידרשו המשתתפים לאבחן ארגון חינוכי, למפות פרויקטים הפועלים בתוכו, לבחון את האופן בו פרויקט נבחר עונה ומשתלב עם צרכי הארגון, ולהכין דוח למנהל הארגון לגבי חוזקותיו וחולשותיו של הפרויקט, כולל הצעות לתהליכי שיפור וקידום. הדוח יוגש למנהל הארגון להערות ולמידה הדדית. שיטת הלמידה בקורס היא למידה מבוססת פרויקטים (project-base learning), במהלכה נדרשים המשתתפים ללמוד נושא דרך עשייה ופעולה במקביל ללמידה אקדמית והצגת התוצרים בפני עמיתים ולקוחות.

דרישות הקורס:

נוכחות והשתתפות – נוכחות והשתתפות חובה בכל פגישות הקורס. כמו כן נדרשת קריאה של כל המאמרים המסומנים בכוכית*.

פרויקט חינוכי: במהלך הקורס יעבדו הסטודנטים בזוגות, כאשר כל זוג בוחר ארגון חינוכי, חברתי, קהילתי לתהליכי ההתנסות. על בסיס ההתנסות בארגון יגיש כל זוג את המטלות הבאות:

תיאור הארגון החינוכי: 10% מהציון. עד לתאריך 28.11.13 יגישו הסטודנטים מסמך בהיקף של שני עמודים בו יוצג הארגון הנבחר, היסטוריה, היקף הפעילות, מבנה ארגוני פורמאלי, משאבים, כיוונים ראשוניים לבחירת פרויקט. המסמך יתבסס על שיחה עם מנהל הארגון וניתוח מסמכים כגון אתר האינטרנט של הארגון, מסמכי הקמה, מסמכי שיווק ומסמכים אחרים. עבודה זו תהיה ההזדמנות היחידה להתנסות ברמת הניסוח, הדיוק, וכללי העריכה הנדרשים בקורס. בהמשך מסמכים מרושלים לא יתקבלו!!

אבחון ארגוני והצעה לפרויקט: 20% מהציון. לקראת סוף סמסטר א', ולא יאוחר מ-16.1.2014, יציג כל זוג אבחון ארגוני המבוסס על נתונים ומודלים שהוצגו בקורס. על בסיס הנתונים יוצג הפרויקט שנבחר לניתוח (בתיאום עם מנהל הארגון) כמו גם כיוונים ראשוניים לשיפור. האבחונים יוצגו בפני העמיתים בכיתה, כאשר המצגת והאופן בו הוצגה יהוו את הבסיס לציון. הנחיות למצגות יועלו לאתר הקורס.

דוח מנהלים: 30% מהציון. לקראת סוף הסמסטר השני, ולא יאוחר מ-22.5.2014, יגיש כל זוג דוח מנהלים, הכולל את אבחון הארגון, ניתוח הפרויקט והמלצות לשיפור, להערכת צוות הקורס. לאחר תיקונים נדרשים ואישור סופי, יוגש הדוח למנהל הארגון לבדיקה והערות, לא יאוחר מ-12.6.2014.

עבודה מסכמת: 40% מהציון. העבודה המסכמת תציג באופן אינטגרטיבי את כל חלקי העבודה, כולל גם חלק תיאורטי התומך ברציונאל הפרויקט, ניתוח תגובת הלקוח, וחלק רפלקטיבי של הסטודנטים.

לוח זמנים:

- ✓ תיאור הארגון החינוכי - לא יאוחר מתאריך 28.11.2013
- ✓ אבחון ארגוני והצעה לפרויקט - לא יאוחר מתאריך 16.1.2014
- ✓ דוח מנהלים - יוגש לצוות הקורס עד 22.5.2014, ויוגש למנהל לאחר אישור סופי עד 12.6.2014
- ✓ עבודה מסכמת - כולל ניתוח תגובת הלקוח תוגש עד לתאריך 31.7.2014

אתר הקורס:

לקורס יש אתר במערכת moodle של האוניברסיטה בכתובת: <http://moodle2.bgu.ac.il>. האתר כולל לוח מודעות של הקורס, מקורות נוספים כמו הסילבוס, תרגילים, מאמרים וקישורים לאתרים רלוונטיים. הכניסה לאתרים מחייבת שם וסיסמא בהתאם להנחיות אוניברסיטת בן-גוריון.

תכנית המפגשים סמסטר ב'

6.3.14 פגישה 1 : אבחון וניתוח – מטאפורות של ארגונים

Gallos, J.V. (2006). Refraining Complexity: A Four-Dimensional Approach to Organizational Diagnosis, Development and Change. In: Gallos, J.V. (Ed.) *Organizational Development*. Sage, CA. 344-362.

Morgan, G. (1986). *Images of Organization*, London: Sage.

חופשת פורים 13.3.14

20.3.14 פגישה 2 : התערבות ודילמות ברמת הארגון

Techno-structural interventions, Ch. 14-16 in: Cummings T.G. & Worley, C.G. (2005). *Organization development and change*, (8th ed.), Thomson Southwestern: Mason, Ohio. 274-358. (Ch. 15 employee involvement, 306 - 330)

Ogawa, T.R.; Crowson, L.R.; Goldring, B.E. (1999). The dilemmas of school organization. In Murphy, J. & Louis, K.A. (Eds.) *Handbook of Research on Educational Administration* (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass. Chapter 13, 277-295.

27.3.14 פגישה 3 : התערבות ברמת הקבוצה

סנגי, פ.מ. (1995). הארגון הלומד. תל-אביב: מטר.

Argyris, C. & Schon, A. D. (1996). *Organizational learning II*. U.S.A.: Addison Wesley.

Schmuck, R.A. and Runkel, P.J. (1972). Ch. 6: Improving meetings. *The Handbook of Organizational Development in Schools*. Mayfield: California. 177-220

3.4.14 פגישה 4 : התערבות ברמת הפרט

Human process interventions. Ch. 12-13 in: Cummings T.G. & Worley, C.G. (2005). *Organization development and change*, (8th ed.), Thomson Southwestern: Mason, Ohio. 216-263.

חופשת פסח 10.4-21.4

24.4.14 פגישה 5 : הובלת שינוי

גיון קוטר, שמונת השלבים של הובלת שינוי.

1.5.14 פגישה 6 : התנגדות לשינוי

שאול פוקס (1998). הפסיכולוגיה של ההתנגדות לשינוי, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן. פרק ד' מהי התנגדות לשינוי? 70-86.

8.5.14 פגישה 7 : סימולציות להגשת דוח המנהלים

15.5.14 פגישה 8 : סימולציות להגשת דוח המנהלים

22.5.14 פגישה 9 : דילמות וקונפליקטים בארגונים (הגשת טיוטת הדוח לצוות הקורס)

Ogawa, T. R.; Crowson, L. R.; Goldring, B. E. (1999). The dilemmas of school organization. In Murphy, J. & Louis, K. A. (Eds.) *Handbook of research on Educational administration* (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass. Chapter 13, pp. 277-295.

29.5.14 פגישה 10 : פתרון בעיות וקבלת החלטות

ואצלוויק, ג', ויקלונד, ה' ופיש, ר' (1979). שינוי: עקרונות של יצירת בעיות ושל פתרון בעיות. (עמ' 83-121) תל-אביב: ספרית הפועלים.

5.6.14 פגישה 11 : יישום והטמעה של שינוי ארגוני (החזרת הדוחות עם הערות)

Leading and managing change Cummings, Ch. 10 in: Cummings T.G. & Worley, C.G. (2005). *Organization development and change*, (8th ed.), Thomson Southwestern: Mason, Ohio, 155-177.

12.6.14 פגישה 12 : הפצת חדשנות (הגשת הדוח המודפס למנהל)

Rogers, E.M. (1995). *Diffusion of Innovations*, New York: Free Press

19.6.14 פגישה 13 : מדדים לפרויקט מוצלח

Evaluating and institutionalizing organization development interventions. Ch. 11: Cummings & Worley (2005). *Organization development and change*, (8th ed.), Thomson Southwestern: Mason Ohio, 178-200.